

ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
ที่มีต่อประชาชนในตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

**Impacts of Tourism Development of Songkhla Provincial Administrative
Organization to People in Bankhow Sub-district, Ranot District,
Songkhla Province**

อรรถพล บุญศิริ^{1*}, สุภวัฒน์กร วงศ์ชนวสุ²

Attaphon Bunsuri^{1*} and Supawatanakorn Wongthanavasut²

¹นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โรงพยาบาลหาดใหญ่กรุงเทพ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 โทรศัพท์ 086-748-5593

e-mail: atpon.b@gmail.com

²รองศาสตราจารย์และคณบดีวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

โทรศัพท์ 04-3203-875 e-mail : supawata@kku.ac.th

Abstract

This research was aimed to study positive and negative impacts relating to economic, social, cultural and environmental aspects to find new approaches to adjustment and encouragement of tourism in Bankhow Sub-district, Ranode District, Songkhla Province in the future. The steps were conducted by studying related documents and other information with tourism in Bankhow Sub-district and interview of 3 sample groups; there were totally 92 persons. After that, the data was analyzed in the overview which results consisted of 3 aspects such as 1) Economic aspect showed that the sample groups remarked about tourism development in which increased more income for people in the area to 70.1% or 1,000-2,000 Baht/month, approximately. Such income arose from activities such as organic vegetable growing, home stay accommodations, restaurants and catfish farming for sale including pickled catfish processing. While the sample groups gave some information agreed that tourism was undermining the nature in which was their food and income sources and impacts with their lifestyle and family. Secondly, 2) Social aspect found that people mostly were Buddhist; temples were a sacred site and spiritual anchor. Tourism made better family relationship and staying all together, however, current safety of life and property decreased or 87% of all participants. Thirdly, 3) Culture and Environmental aspect indicated that tourism caused community's cultural exchange with visitors to 74%, thus, tourism was important part of the environmental damage and more waste. Recommendations said that this clearly should consist of native and visitor's conditions, rules and regulations in the tourism to nature, culture and traditional lifestyle were rewarding social capital and growing along with the sustainable ecotourism in the future.

Keywords: *Impact, Tourism, Tourism Development, Travel Model*

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลกระทบทางบวกและทางลบด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อหาแนวทางแก้ไขพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาวในอนาคต โดยการศึกษาเอกสาร และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 92 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งผลการศึกษามี 3 ประเด็น 1) ด้านเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70.1 โดยรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ประมาณเดือนละ 1,000 - 2,000 บาท เป็นรายได้ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมปลูกผักปลอดสารพิษ บริการที่พักโฮมสเตย์ ร้านอาหาร การเลี้ยงปลาจุกจำหน่ายและแปรรูปเป็นปลาจุกร้า ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลบางส่วน เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นตัวบ่อนทำลายธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งอาหารแหล่งรายได้ของตนเอง และกระทบกับวิถีชีวิตเดิมของตนเองและครอบครัว 2) ด้านสังคม พบว่า ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดเป็นสถานที่เคารพและยึดเหนี่ยวจิตใจ การท่องเที่ยวทำให้ได้อยู่ร่วมกันพร้อมหน้าพร้อมตาความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น แต่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในปัจจุบันลดลง คิดเป็นร้อยละ 87.0 ของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 3) ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม พบว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของชุมชนกับนักท่องเที่ยวมากขึ้นถึงร้อยละ 74.0 การท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหาย มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะ ควรมีข้อกำหนด กติกา ข้อปฏิบัติของชาวบ้านและนักท่องเที่ยวที่ชัดเจนในการท่องเที่ยว เพื่อให้ธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิตดั้งเดิม ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่มีค่าเติบโตไปพร้อมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มั่นคงและยั่งยืนสืบไป

คำสำคัญ : ผลกระทบ , การท่องเที่ยว , การพัฒนาการท่องเที่ยว , รูปแบบการท่องเที่ยว

บทนำ

จากนโยบายในการพัฒนาบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) โดยกำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ที่พัก สาธารณสุข พื้นฐาน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย การเสนอวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่างๆ ของท้องถิ่น ซึ่งภารกิจหน้าที่หนึ่งที่สำคัญคือการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบนคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งขึ้นทุกๆ จังหวัด โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารจังหวัด พ.ศ.2498 มีฐานะนิติบุคคลและครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด และส่วนที่นอกพื้นที่เขตเทศบาลต่างๆ เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นองค์กรที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานท้องถิ่น ในพื้นที่ร้อยละ 90 ของประเทศ โดยมีประชาชนประมาณ 40 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยในชนบทและเป็นเป้าหมายในการพัฒนา ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา มีความรับผิดชอบในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในจังหวัดสงขลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน โดยการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ที่ดึงความได้เปรียบของทุนทาง

ทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในชุมชนมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม

ตำบลบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา แต่เดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลตะเคียน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ซึ่งตำบลตะเคียนเป็นตำบลที่มีพื้นที่กว้างขวางมากยากแก่การปกครอง การติดต่อของราษฎรและด้านการประสานงานของทางราชการ ต่อมาทางสภาตำบลตะเคียนได้ตกลงกันในที่ประชุมเพื่อแบ่งการปกครองออกเป็น 2 ตำบล จึงได้แบ่งแยกเขตการปกครองมาเป็น “ตำบลบ้านขาว” เมื่อปี พ.ศ. 2525 คำว่า “บ้านขาว” มาจากชื่อของหมู่บ้านที่มีราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นและตั้งอยู่จุดกึ่งกลางของตำบล คือ บ้านขาว ลักษณะและสภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่ม ใกล้เคียงทะเลสาบสงขลาและมีป่าพรุทะเลน้อย พื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ชุ่ม มีบางส่วนเป็นเขตป่าพรุ ซึ่งติดกับพรุควนเคร็ง พรุทะเลน้อย มีนกน้ำอาศัยเป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพและยังเหมาะแก่การท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ตำบลบ้านขาวได้นำกิจกรรมท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ และสร้างประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงามโดดเด่น และวิถีชีวิตของชุมชนที่มีมาช้านาน โดยมุ่งเน้นการทำกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวอาจจะมีทั้งคุณและโทษ ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้เดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งผลิตสินค้าและบริการ ตามปกติสินค้าและบริการมักจะถูกส่งไปยังผู้บริโภคโดยผู้บริโภคไม่มีโอกาสได้พบเห็นหรือรู้จักกับผู้ผลิตสินค้าและบริการได้เลย แต่สำหรับการท่องเที่ยวนี้มิได้ถูกส่งไปยังผู้บริโภคเพราะส่งไปไม่ได้ เช่น ถ้ำคลอง ชายหาด โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น แต่ตรงกันข้ามผู้บริโภคจะต้องเดินทางเข้าไปยังแหล่งผลิตสินค้าหรือแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เอง เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำให้ผู้บริโภค คือ “นักท่องเที่ยว” กับผู้ผลิต คือ “เจ้าถิ่น” ต้องเผชิญหน้ากัน (face to face contact) มีการพบปะสนทนาและรู้จักกันเกิด การเรียนรู้ซึ่งกันและกันซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง การปกครองและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวได้นำเงินมาใช้จ่าย นำขนบธรรมเนียมประเพณีการแต่งกาย และการแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวที่ตนไปท่องเที่ยว ซึ่งย่อมมีผลกระทบอย่างแน่นอน ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาที่มีต่อประชาชนในตำบลบ้านขาว เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปพัฒนาบริหารจัดการท่องเที่ยวของตำบลบ้านขาวให้ยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของ อบจ.สงขลา ในพื้นที่ตำบลบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวของ อบจ.สงขลา ที่มีต่อประชาชนใน ตำบลบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของ อบจ.สงขลา ที่มีต่อประชาชนใน ตำบลบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อประชาชนใน ตำบลบ้านขาว กรอบแนวคิดการวิจัย โดยใ้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว และการสอบถามสัมภาษณ์ข้อมูล จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 กลุ่ม จำนวน 92 คน กลุ่มที่ 1 ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 17 คน กลุ่มที่ 2 ประชาชนที่รับคัดเลือกที่มีภูมิลำเนา ตั้งบ้านเรือนอยู่ในตำบลบ้านขาว จำนวน 6 หมู่บ้านๆ ละ 10 คน จำนวน 60 คน กลุ่มที่ 3 นักท่องเที่ยว โดยเลือกแบบเจาะจงในขณะที่ผู้สำรวจเข้าไปสำรวจแล้วสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จำนวน 15 คน โดยแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1) ผลกระทบการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ 2) ผลกระทบการท่องเที่ยวด้านสังคม 3) ผลกระทบการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมด ก็นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ในแต่ละด้าน และวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งหมด โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การท่องเที่ยวของตำบลบ้านขาวเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผสมผสานกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ หลังจากที้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาได้เข้ามาส่งเสริมการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว ทำให้ตำบลบ้านขาวเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมทะเลสาบ ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและทัศนียภาพอันสวยงามเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่เป็นจุดขาย โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวมีดังนี้คือ 1) ไหว้พระนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ท่านพระครูอิน พระครูจันทร์ วัดบ้านขาว และพ่อท่านปลอดควัดหัวป่า เรียนรู้ประวัติท่านพระครูอิน พระครูจันทร์ และเยี่ยมชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ 2) กิจกรรมล่องเรือชมระบบนิเวศน์และวิถีชีวิตคนบ้านขาว 3) ชมนกนานาพันธุ์ ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ เหมาะสำหรับการดูนก สามารถส่องดูนกได้ท่ามกลางภูมิทัศน์อันสวยงาม 4) ชมอเมซอนป่าเสม็ด ในทะเลสาบ สงขลาตำบลบ้านขาวมีป่าเสม็ดขึ้นสูงสองข้างทาง เป็นร่มเงา แดดส่องได้น้อยเหมือนอุโมงค์ ชาวบ้านเรียกอเมซอนป่าเสม็ดเมื่อเข้าไปเราจะรู้สึกเย็นสบาย การชมอเมซอนป่าเสม็ด นับว่าเป็นไฮไลต์ของการล่องเรือ 5) และศาลากลางน้ำ เรียกว่าศาลานางเรียม ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาประวัติคลองนางเรียม 6) ชมทุ่งบัวทะเลน้อย ตำบลบ้านขาวมีพื้นที่เชื่อมติดกับทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง การล่องเรือครั้งนี้ นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับความสวยงามของทุ่งบัวแดง บัวชมพูผืนใหญ่ และนกนานาพรรณในทะเลน้อยด้วย 7) ชมการยกยอ ซึ่งเป็นประมงพื้นบ้านของที่นี่กลุ่มเรือจะพาไปที่คลองเสาธงซึ่งบริเวณนี้มีการยกยอมากที่สุด เมื่อเรามองไปไกล ๆ จะเห็นภาพที่สวยงามตลอดความยาวของคลอง นอกจากนี้ยังได้สัมผัสกับวิถีประมงพื้นบ้านประเภทอื่น ได้เรียนรู้สัตว์น้ำและความอุดมสมบูรณ์ของทะเลสาบสงขลา 8) ชมยวนนก ต่อจากคลองเสาธงนี้ มีคลองสำหรับเข้าไปดูปานก มีนกหนาแน่นมาก ไปดูยวนนก หมายถึง ที่ซึ่งนกอยู่อาศัยและออกไปจำนวนมาก ซึ่งใกล้กับตำบลบ้านขาวมากกว่าทางทะเลน้อยบริเวณนี้เป็นพื้นที่สงวนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเจ้าหน้าที่อุทยานทะเลน้อย ห้ามไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเป็น

การรบกวนสัตว์ ช่วงฤดูน้ำขึ้นสูงสามารถเข้าไปดูบริเวณใกล้ ๆ ได้ แต่ในช่วงฤดูแล้งต้องดูจากไกล ๆ จากการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาในตำบลบ้านขาว พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ร้อยละ 1.3 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน ร้อยละ 20.8 และ ประชาชนในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.9 โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นด้วยและสนับสนุนการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาในตำบลบ้านขาว คิดเป็นร้อยละ 74.0 เนื่องจากมองว่ามี

ขณะนี้การท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาวกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตผู้คนที่นี่จำเป็นต้องร่วมใจการสนับสนุนและส่งเสริมให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนที่นี่ให้ได้ มีผู้ไม่เห็นด้วยและไม่สนับสนุนจำนวน 20 คน เพียงร้อยละ 26.0 เท่านั้น เนื่องจากมองว่าการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นแม้จะบริหารจัดการให้ดี แต่ผลกระทบกับธรรมชาติย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอน จึงไม่เห็นด้วยและไม่สนับสนุนการท่องเที่ยวดังกล่าว สำหรับประเด็นผลกระทบการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70.1 โดยรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ประมาณเดือนละ 1,000 - 2,000 บาท เป็นรายได้ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมปลูกผัก ปลอดภัยพืชที่ขายให้กับนักท่องเที่ยว และขายให้ร้านอาหารในพื้นที่ และการเลี้ยงปลาอุกเพื่อจำหน่ายและแปรรูปเพิ่มมูลค่าทางผลผลิตเป็นปลาอุกร้า ในขณะที่เดียวกันมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตำบลบ้านขาว เริ่มต้นด้วยสมาชิกจำนวน 48 คน เมื่อปี 2553 มีการบริหารจัดการ ระบบการจัดบ้านพัก ส่วนผู้ที่มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป มีจำนวนเพียงร้อยละ 10.4 ซึ่งผู้ที่รายได้เพิ่มขึ้นในชั้นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ขนาดใหญ่ขึ้นมีที่พักให้กับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นล่ำเป็นสัน มีบริการอาหารนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้มีรายได้ลดจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.9 โดยรายได้ที่ลดลงส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 500 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.5 เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านลบ อาทิเช่น ผู้ที่มีอาชีพประมงตามธรรมชาติ เนื่องจากการลดลงของ ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทำให้มีรายได้ลดตามลงไปด้วย 2) ด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 77 คน มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 ในขณะเดียวกันผู้ให้ข้อมูล มีความคิดเห็นในด้านการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพและจัดตั้งกองทุนเพิ่มขึ้น จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 77.9 ส่วนความคิดเห็นในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินว่าเพิ่มขึ้นหรือไม่ กลับแสดงข้อมูลที่ตรงกันข้าม โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มองว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในปัจจุบันลดน้อยลงถึง 67 คน คิดเป็นร้อยละ 87.0 ของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด โดยสภาพสังคมของตำบลบ้านขาว ผู้คนส่วนใหญ่ที่มีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจด้านศาสนาพุทธเป็นหลัก โดยวัดที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพสักการะและยึดเหนี่ยวจิตใจของราษฎรตำบลบ้านขาว คือบ้านหัวป่า มีการรวมกลุ่มเกิดขึ้นในปัจจุบันหลายกลุ่มประกอบด้วย กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ หมู่ 5 ตำบลบ้านขาว กลุ่มปลาอุกร้า บ้านหัวป่าออกหมู่ 1 ตำบลบ้านขาว เป็นการดำเนินงานที่สืบทอดและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพจากคนเฒ่าคนแก่ที่ทำกันมานาน กลุ่มผลิตภัณฑ์กระจุ๊ด เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาโดยการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาสร้างประโยชน์ใช้สอยและสร้างมูลค่าให้ชุมชน กลุ่มผลิตข้าวซ้อมมือ ตลาดจำหน่ายยังมีน้อย เนื่องจากการบรรจุภัณฑ์ใช้ถุงธรรมดาทำให้ขาดแรงจูงใจในการซื้อ กลุ่มผลิตเครื่องแกง ตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลบ้านขาว การตั้งกลุ่ม ได้เกิดจากแนวคิดในตำบลมีผลิตผลทางการเกษตร ได้แก่ ตะไคร้ ขมิ้น และโดยเฉพาะพริกเป็นสินค้าส่งออกที่

สร้างรายได้เป็นจำนวนมาก จึงควรนำมาแปรรูปให้เกิดมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์ของตำบล กลุ่มผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ อยู่ในระยะเตรียมการ แนวคิดการดำเนินงานของกลุ่มมาจากการที่ประชาชนซึ่งประกอบอาชีพทำนา ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ต่างจังหวัด ซึ่งเมล็ดพันธุ์ข้าวเหล่านี้เป็นเมล็ดพันธุ์ที่พ่อค้าซื้อมาจากเกษตรกรในตำบลบ้านขาวนั่นเอง

กลุ่มออมทรัพย์ ปัจจุบันการออมเป็นกลุ่มในตำบล มีหลายกลุ่ม ได้แก่กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสัจจะ กองทุนสุขภาพหมู่ และออมในกลุ่มอาชีพ สำหรับกลุ่มออมทรัพย์มีการดำเนินงานเกือบทุกหมู่บ้าน แต่ในขณะเดียวกันเมื่อความเจริญเข้ามา ความเป็นชุมชนเมือง ก็เริ่มมีมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาชีพมากขึ้น วิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไป เกิดแหล่งมั่วสุม มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมตามมาด้วย จึงจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญที่สุด ที่จะมีส่วนในการช่วยกันแก้ปัญหาาร่วมกัน 3) ด้านวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 77 คน มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของชุมชนกับนักท่องเที่ยว จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 ซึ่งทุกคนที่มาท่องเที่ยวจะมีส่วนในการออกความเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อกัน และการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนค่อยหายไป เพียงจำนวน 31 คน คิดเป็น 40.3 โดยส่วนใหญ่ยังมองว่าวิถีชีวิตดั้งเดิมยังคงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 46 สำหรับความเห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนได้รับความเสียหายมากขึ้น เป็นจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด เนื่องจากส่วนใหญ่มองว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบใหม่ที่ทำให้ทุกคนได้มีส่วนให้สภาพแวดล้อมเหมือนเดิมแต่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ให้มีมาประโยชน์ให้มากที่สุด ทำลายให้น้อยที่สุดประเด็น ความเห็นของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาวว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 15 คน มีความพึงพอใจกับการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 ส่วนความคิดเห็นว่าบ้านขาวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนหย่อนใจ เหมาะแก่การท่องเที่ยวสอดคล้องกัน คิดเป็นร้อยละ 93.3 สำหรับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมว่าดีหรือไม่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าดีถึง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนที่เห็นว่าไม่ดี จำนวนแค่ 5 ราย คิดเป็น 33.7 นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวอีก รวมทั้งบอกต่อแก่นักท่องเที่ยวรายอื่นให้ทราบถึงสถานท่องเที่ยวที่นี่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของนักท่องเที่ยวที่ให้ข้อมูลทั้งหมด จึงเห็นได้ว่าข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกันว่า ตำบลบ้านขาวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่ให้ความสุขแก่ผู้มาเยือนได้ขบโลมความงามของวิถีดั้งเดิมของผู้คน และธรรมชาติที่ล้ำค่า ที่ถือเป็นประสบการณ์อันหาค่ามิได้ในชีวิตหนึ่ง ๆ

การท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาว ก่อให้เกิดรายได้แก่คนท้องถิ่น ทำให้เกิดการไหลเวียนของเศรษฐกิจและกระจายรายได้ให้แก่ผู้คนในชุมชนมากขึ้น เป็นการสร้างงานและสร้างโอกาสในการแสวงหารายได้เพิ่มขึ้นของคนในท้องถิ่น โดยในตำบลบ้านขาวมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นเสมือนสินทรัพย์ของท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดรายได้ การท่องเที่ยวทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนได้รับความเสียหายมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบใหม่ ที่ให้ทุกคนได้มีส่วนให้สภาพแวดล้อมเหมือนเดิม แต่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ให้มีมาประโยชน์ให้มากที่สุด ทำลายให้น้อยที่สุด และควรมุ่งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาวเป็นเครื่องมือที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้แนวคิด การอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อม รักษาสมดุลทางธรรมชาติ ที่มี

เอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับระบบนิเวศน์ เพื่อคงไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ การอยู่รอด และการพึ่งตนเองได้ของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ มุ่งเน้นให้ประชาชนตำบลบ้านขาว มีจิตสำนึกแห่งการรักษาระบบนิเวศน์ หวงแหนทรัพยากรทางธรรมชาติ มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมของชุมชน อันเกิดจากการร่วมคิดร่วมตัดสินใจของชุมชนและการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ ซึ่งจะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลบ้านขาวยั่งยืนสืบไป

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:

กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ศุภวรรณ โปธิ์นาค. (2545). ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อวิถีชีวิตของชุมชนเกาะล้านเมือง พัทยา

จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัทยมหิดล. นครปฐม.

นวพร คำแสงสวัสดิ์ และคณะ. (2554) . ขยายผลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเกี่ยวกับการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศตำบลบ้านขาว. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.

มนัส สุวรรณและนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2548). การท่องเที่ยวกับผลกระทบ. วารสารภูมิศาสตร์

ณัฐพร แสงประดับ (2527). การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม

เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว. ศึกษากรณีหมู่บ้านบ่อสร้าง อำเภอสันกำแพง

จังหวัดเชียงใหม่.